

Mezőgazdasági szakmunkás-tanfolyamok

A téli mezőgazdasági „holidieny” tanulás hasznosítja a mezőgazdaság dolgozóit. Jelenleg 2800-an vesznek részt a szakmunkás-képző tanfolyamok első, 1800-an a tanfolyamok második évfolyamán. Különösen sokan jelentkeztek a betanított munkásokat képző oktatási intézményekbe: négy-ötezer traktorvezető sajátítja el a speciális ismereteket. Ezenkívül még harmincegy szakmában képeznek betanított munkásokat, egyben között a kertészeti és állattenyésztési tagozatokon.

Idén feltűnően megnőtt az érdeklődés a növényvé-

delmi tanfolyamok iránt. A hallgatók létszáma megkétszereződött, ami azzal magyarázható, hogy a növényvédelmi kódex már szigorú feltételekhez köti a különféle kémiai anyagok felhasználását. Egyebek között például előírja, hogy bizonyos mérgező anyagokkal csak megfelelő képzettségű szakmunkás dolgozhat. A növényvédő gépezetek ezerórás oktatásban vesznek részt, a betanított munkások pedig 300–400 órán át tanulnak. Hozzávetőleg 2500 szakembert képeznek ki ezekben a hetekben, hónapokban.

Zenei naptár

Kitajenko bemutatkozása

A dobogón kamasz kölyköknek tűnik, ki gondolná, hogy „már 29 esztendő”. Es ki hinnie neki, tavaly ősszel indult élete első és utolsó nagy nemzetközi versenyén, legalábbis szerinte az utolsón: „jőjenek a fiatalok”. Gondolom, Dimitrij Kitajenkónak, a moszkvai Opera dirigensének, a vasárnapi színházi koncerten vezénylő fiatal művésznek lesz még alkalmja kijelentését visszazsírni. Annál is inkább, mert ez a tehetséges karmester Berlinben a Herbert von Karajan szerkesztésében indult, nevével fémjelzett versenyen nyert első díjat. Ott 13 művet vezényelt, Mozarttól Richard Strauss-son át Sztravinszkijig.

Kár, hogy erről a széles skáláról csupán néhány stílushang jutott a szegedi szimfonikusokkal: Ny. Jakovlevics *Mjaskovszkij*-nak, az orosz-szovjet komponista nemzedék e századi kiemelkedő pedagógusának utolsó, 27. szimfóniáját, *Ravel Daphnis és Chloe* második szvitjét, valamint *Liszt A dűr zongoraversenyét* vezényelte. A romantika, a késői impresszionizmus kétségeitől hálás közeg egy karmester bemutatkozásához, csak hát ebben az összeállításban kevésnek éreztük. *Mjaskovszkij* kompozíciójából nem nehéz megsejteni a szintézis kísérletét, s noha hozzá kell tennünk, a szerző már betegesen készült műve nem kiemelkedő alkotás, bemutatásával a szegedi közönség először hallott erről a népszerű szovjet komponistáról. Kitajenko remek adottságokkal rendelkezik. Hihetetlenül lazán, elasztikusan vezényel, s mintha száza-

dunk muzsikáját beszélne szívesebben. Ismétlem, kontroll nélkül kell ezt feltételezni róla, hiszen az igazán nagy próbátétel hiányzott műsoráról.

A próbatétellel viszont nem maradt adós a verseny-mű szolista, Tusa Erzsébet. A szegedi konzervatórium volt tanára, a Bartók-játék egyik első számú specialistája most a romantikus koncertirodalom bravúros darabját a rá jellemző precíz technikával, sodró lendülettel játszotta. Tusa Erzsébet kitűnően zongorázik: bármikor szívesen látott vendége a szegedi koncertéletnek.

A Szegedi Szimfonikus Zenekar Ravel szvitjében (fuvolaszólo: *Román Zoltán*) remekelt.

N. I.

Jön az enyhülés? Az időjárás alakulása Európában

Február utolsó hetének kezdetére a Koppenhága-Bukarest vonal időjárási szempontból kettészakította Európát. Ettől a vonaltól északkeletre tovább tartotta magát a sarki hideg. Itt északa mínusz 10–mínusz 20, sőt mínusz 30 fokot is mértek. Ugyanakkor a másik oldalon az óceáni eredetű enyhe légtömegek plusz 10 fok körüli hőmérsékleteket teremtettek, sőt Dél-Spanyolországban, Valencia tájékán vasárnap plusz 25 fok meleg volt.

Hazánkban a hét csapa-

Beckett-est az egyetemen

Ahogy telnek az esztendők, ahogy egyre jobban megismerjük az úgynevezett *abszurd drámákat*, úgy válik egyre inkább világossá, hogy az abszurd elnevezés teljesen értelmetlen. Annak a színházi estnek is ez volt az egyik legérdekesebb tanulsága, amelyet a szegedi színházi művészei rendeztek szombaton a József Attila Tudományegyetem számára a Nobel-díjas Samuel Beckett tiszteletére az aulában. A résztvevők a világ-hírű író *O, azok a szép napok* című drámáját láthaták — egyébként Magyarországon először —, s előadás után bárkivel beszéltem azokról, akik most találkoztak először ennek a drámai stílusnak a világgal, meglepődve tették szöve a darab világosságát, félreérthetlenségét. Rosszabbra voltak elkészülve. Valami homályos, zavaros dolgot vártak, amilyent a riadó abszurd elnevezés egyébként ígér.

Annak, aki nem ismeri Beckett és a többiek drámai nyelvét, valóban szokatlan ez a dramaturgiai struktúra. De nem zavaros és nem áttekinthetetlen. Más kérdés, hogy egyetértünk-e mindig és mindenben az íróval vagy sem. A legfurcsább ezekben a darabokban kétségkívül a *külső megjelenés*: tulajdonképpen ez a viták legfőbb oka. A külső megjelenés ugyanis — enyhén szólva nem hagyományosan realista. Az *O, azok a szép napok* színhelye például egy víze-nyősnálkás, zsombok, valami kísértetiesen kietlen, mozdulatlan táj, mint a Föld lenne az atomtámadás után. A főszereplő, egy már nem fiatal nő, ebbe a nyálkás, undorító zsombokban előbb derékgig, majd nyakig el-süllyedve mesél hajdani élményeiről és mostani gondolatokról, a régi szép napokról és a jelenségeikről is, mert hisz — mondja, amikor felébred — „ismét egy gyönyörű, isteni nap következik”.

Nyilvánvalóan ez a kép-telen és a tradicionális dramaturgia szerint csakugyan abszurd színhely *jelkép*; ennek belátása nem okoz semmiféle nehézséget. Az ap-

szurdok technikájában-stí-lusában kissé járatos néző azt is tudja, hogy az emberi élet *alapképleteivel* dolgozó Beckett most is ilyen alap-képlet-szerű jelképbe sűrítette véleményét az ember helyzetéről. A nyálkás, undorító zsombok: maga a világ, amely valósággal felfalja-elpusztítja a reménykedő, optimista, cselekvésre kész embert. A külső megjelenés ellenére a tartalom tehát nagyonis *realista*, a problematika, amiről szó van, nagyonis emberi. Az a nyomorúságos optimizmus, amely-lyel Beckett főalakját jellem-zi, humanista célzatú és törekvés, mert legerőteljesebb szándéka a *tiltakozás és a változtatás*; ez a Beckett-mű legmélyebb értelme.

A Vass Károly rendezte bemutató egyaránt törek-szik a világosságra és drá-maiságra. Az előadás legna-gyobb terhei a női főszere-

pet játszó *Stefanik Irénre* nehezedtek. A Beckett-mű tulajdonképpen monodráma, a női főszereplő játssza —, ami itt azt jelenti, hogy vé-gigbeszéli — a drámát; a szerző főhőset úgy szövel-mozdulatlanságra kárhoz-atja. Beckett dramaturgia-ja miatt hihetetlenül nagy feladat már a szerep pusztá megtanulása és egyszerű felmondása is. *Stefanik Irén* bakik nélkül mondta el a két órási szerepet, méghozzá rendkívül drámai erővel, megrendítő hatással, színé-szi remekléssel, technikai és művészi bravúrral.

Partnerét, a Férfi néhány-mondatos szerepét a fiatal Szendrő Iván egészen felfo-kozott intenzitással, szinte sokkhatással mutatta be.

A kifejező díszletet a fes-tőművész *Veres Mihály* ter-vezte.

Ö. L.

József Attila- szavalóverseny.

A Bartók Béla Művelődé-si Központ nagyertermében bonyolították le vasárnap az országos József Attila-szavalóverseny szegedi döntőjét. A nevezett 65 versenyző közül 46 indult, s a döntőbe jutott 13 versenyző kö-zül a Lendvay Ferenc ve-zette zsűri tíz fiatalat helye-zett. A versenyt Novák Zoltán orvostanhallgató nyerte, Maday Emőke (előadó) és Magyar Erzsébet (Vasútforgalmi Technikum) előtt. Így Novák Zoltán képviseli Szegedet az áprilisi balaton-szárszói országos döntőn. A középfokú intézetek külön-versenyét a legjobban sze-replő diák, Magyar Erzsébet nyerte. Összesítésben a sza-valóversenyen legtöbb helye-zést a Minerva Színpad tagjai szerezték.

Három kiállítás

Egyszerre három kiállítást fogadott falai közé a *Móra Ferenc Múzeum* megtszult, megszépült Horváth Mihály utcai képtára. A földszinten Kovács Margit festményei-nek, az első emeleten Balog Tünde batikmunkáinak, a második emeleten *Piroska* János akvarelljeinek adnak egy időre méltó keretet a szép fehér falak.

A vasárnap déli tárlatnyitók sorát *Vinkler László* festőművész, főiskolai tanár kezdte meg, aki volt tanítványa, egykori tanársegé-dének bemutatkozó kiállítá-sát méltatta. Tanulmány-számba menő elemzése — amelyet, reméljük, valahol majd nyomtatásban is elol-vashatunk — pontos képet adott a korábbi tárlatokon már fel-felillant érdekes művészetről.

Joggal hangsúlyozta, hogy Kovács Margit vegyes techni-kájú munkái szoros kapcso-latban vannak a *természettel* mind témáik, mind pedig keletkezésük módja szerint. Szinte kivétel nélkül a *vizek, kövek, növények* zeg-zugos világát mutatják, s mindezt úgy, hogy a keletkezés álom-ba illő folyamatát a művész maga is végigéli a lapok gazdagítása során. Ahogy a ki-állítási katalógus *Juhász Fe-renc*-idézte mondja: „*És im, a semmi földereng, mint a gondolat, hogy teremtsen formát és szavakat...*”

Kovács Margit a semmi-ből feltörő, színben, vonal-ban megfogalmazódó „sza-vai” szépen beszélnek. Még azok számára is van mon-dandójuk, akik idegenked-nek a szokatlanabb ábrázolási formáktól, s akik a kép-ben a tüstént felismerhetőt keresik. A formák gazdag, a legtöbb helyen bravúros já-téka mindenkit meggyőz a művész nem mindennapi rajzkészségéről; a vizek ké-kjeinek, a fű zöldjének, a sziklák szürkéinek előderen-gése pedig valamennyi szí-nes lapon a jól iskolázott művész ízlés mellett bizo-nyít.

Az persze, hogy a *rajzok* által képviselt mondanót nem mindenki fogadja el a magáénak, várható. Lesznek olyanok, akik — mint a Lét-rehozás hívei — elutasítják

a „Pusztuló formák”-at, akik számára nem lesznek kedve-sek a csontváz-„Madarak”. Ellenvéleményük — ha ér-vekkel is körültámoogatott — feltétlenül tiszteletre méltó. A képzelt vita során viszont azt is joggal lehet bizonygat-ni, hogy — mint egy bizo-nyos *lélekállapot* kifejezői-nek — ezeknek a grafikák-nak is helyük van a tárlat anyagában, hiszen *őszinté-bé, teljesebbé* teszik alkotó-juk festőportréját.

Bemutató kiállítás ese-tében pedig aligha van na-gyobb szükség ennél az őszinteségnél, teljességnél.

Balog Tünde és *Piroska* János *textilművészeti*, illetve akvarellkiállítását *Szelesi Zoltán*, a Móra Ferenc Mú-zeum művészettörténésze nyitotta meg. A kiállítási tervekről adott részletes — a kezdeményezések gazdag-sága miatt örömmel nyugtá-zott — beszámolója után mind a *Makón* dolgozó ipar-művész, mind a hosszú éve-k óta *Csongrád* tájait festő idős akvarellista munkássá-gát részletesen elemezte.

Balog Tünde bemutatkozá-sáról joggal mondhatjuk,

hogy *nagy meglepetés*. A különben dekoratív célokat szolgáló *batikolást* ő a *nép-balladák* motívumainak új-raformálására használja. Szokatlanul nagyméretű textilképeiről színben egy-ségesen, formában összefo-gottan tűnnek elő azok a historikák, amelyek költésze-te legnagyobb zeneszerzőin-ke-t is meghihlette. Balog Tünde batikjairól azok a le-gények, lányok néztek ránk, akiknek rég elszállt hang-ját többek között a Kodály-gyűjtés remekművei őrzik.

Míg Kovács Margit az újabb irányzatok híveinek szerez izgalmas percekét, ad-dig *Piroska* János a hagyó-mányos munkák kedvelőit szórakoztatja. *Edvi Illés* Aladár egykori tanítványa akvarelleket fest, jó ízléssel és nagy biztonsággal. Szak-mai tudása különösképp a párás tisztai képekben mu-tatkozik meg. Ezekben kevés színnel, kevés ecsetvonással vázolja fel egy-egy látomá-sát, bizonyítván, hogy nem-csak gyakorlott „képrő”, de legjobb lapjain — *költő*.

Akác László

Szeged szobrai

Fürdeni induló, Forrás

(183–184.) A gőzfürdő bejárata mellett — balról, jobbról — két épületdíszítő szobor áll: a Fürdeni induló és a Forrás című alkotások 1909-ben kerültek jelenlegi helyükre. Készítőjük neve ismeretlen.

KEDD,
1970. FEBRUÁR 24.

DÉLMAGYARORSZÁG 5

Most vásároljon! Most érdemes!

10 q lignitet fizet,
12 q-át kap

Ugyanott nagy választékban kaphatók építőanyagok:
falicsempék, betongerendák,
betonoszlopok, ajtók, ablakok,
bárdolt gerendák, mozaiklapok,
vaskapuk, kerítéselemek,
hajópadló, sárléc, gömbfenyő,
bitumen, stukátor, gipsz, mész stl

valamint egyes tüzelőfélések:
iszap, brikett,
dél-nógrádi darabos.

Mindezt megvásárolhatja egy helyen:
A SZATYMAZI AFESZ
TÜZÉP-TELEPÉN.

Közel ezer pályázó külföldi ösztöndíjra

A külföldi ösztöndíjra pályázók felvételi vizsgá a napokban fejeződtek be a hazai egyetemeken. A 950 jelentkező felvételzett — közülük választják ki azt a több mint 300 diákot, akik az 1970–71-es tanévben a Szovjetunió, Bulgária, Cseh-szlovákia, Lengyelország, a Német Demokratikus Köz-

társaság és Románia külön-böző egyetemén kezdik meg felsőfokú tanulmányaikat.

A pályázók május második felében kapják kézhez a vég-érvényes döntésről szóló ér-tesítést. Azok, akik a felvé-teli vizsgán nem feleltek meg, az illetékes egyetemről kapják az értesítést.